

Het karakter van liefde Wayne Gatfield

Wayne Gatfield, sinds 1975 lid van de Theosophical Society (Adyar), is voorzitter van de Bolton Lodge in Engeland. Wayne is vice-voorzitter van de North-Western Federation en redacteur van het tijdschrift van de Federation.

Nooit eerder was liefde in de wereld zo hard nodig als heden ten dage, nu religieuze intolerantie, geweld, uitbuiting, materialisme en zelfzucht een toppunt lijken te hebben bereikt. Liefde: enerzijds zijn er mensen die de ware aard ervan verkeerd begrijpen, en verwarren met lust. Anderzijds zijn mensen met een neiging tot spiritualiteit geneigd om te zeggen dat liefde gewoon óók maar een begrip is dat overstegen dient te worden. Misschien is dat laatste wel waar, maar liefde heeft nog steeds een taak te vervullen in de wereld voordat zij uit het oog der sterfelijkheid verdwijnt! In het *Theosofisch Glossarium* (Antwerpen/Den Haag, uitgegeven door VZW Theosofie) legt H.P. Blavatsky (HPB), onder het kopje 'kâmadeva' op bladzijde 232 uit dat, ofschoon dit woord in de volksmond verwijst naar de god van de liefde, het in esoterische zin als volgt kan worden gedeut: *Kâma is het eerst bewuste, **alles omvattende verlangen** naar het universeel goede en liefde voor al wat leeft en voelt, hulp en vriendelijkheid nodig heeft; het eerste gevoel van oneindig teder mededogen en genade dat opweldt in het bewustzijn van de scheppende ENE KRACHT, zodra zij tot leven en bestaan kwam als een straal van het ABSOLUTE. In de Rig Veda staat: Begeerte weldt eerst op in HET en dat was de oorspronkelijke kiem van het denkvermogen, en Wijzen die hiernaar zochten met hun intellect hebben in hun hart de band ontdekt die Entiteit verbindt met non-Entiteit, of **Manas** met zuiver **Atma-Buddhi**. In deze opvatting is er geen gedachte aan **seksuele** liefde. Kâma is boven en vóór alles het goddelijke verlangen om geluk en liefde te scheppen; eerst eeuwen later, toen de mensheid aan haar grootste idealen menselijke eigenschappen ging toeschrijven en deze tot pasklare en droge dogma's begon te verstoffelijken, werd kâma de kracht die begeerte op het dierlijke vlak bevredigt.*

In de diepten van ons wezen bestaat deze harmonie die een afspiegeling is van dat eerste gevoel van oneindige tedere compassie. Het is het zaad van bodhisattvaschap dat velen op deze aarde trachten te voeden. Zij trachten alle belemmeringen weg te branden zodat het enige dat overblijft de vlam is van liefde in hun hart, een standvastige koele vlam waarnaast al het andere nietig is. Dit is het soort leven waar de mahayana-boeddhisten, soefi's en bhakti yogi's in India naar streven.

Deze liefde ontbreekt helaas in onze moderne maatschappij. De materialistische wetenschap heeft ons heel weinig respect bijgebracht voor het menselijk leven. Hoezeer de wetenschap zich ook tracht te verdedigen, aan de vruchten kent men de boom. Eén van de bedroevendste vruchten van deze maatschappij is de manier waarop het leven als zijnde weinig waard wordt beschouwd. We lezen bijna elke dag over personen die gewond raken of vermoord worden voor een nietig geldbedrag, of voor hun gsm of sieraden. Een andere zorgwekkende trend is het feit dat jongeren aangeven dat ze mensen soms gewoon 'voor de lol' belagen; zij maken er zelfs beelden van op hun telefoons en delen die met hun 'vrienden'. Hoe ver staat dat af van wat Pythagoras in zijn *Gulden Verzen* schreef: *Houd moed, het menselijke ras is goddelijk*.

Dit gebeurt omdat wij elkaar slechts zeer oppervlakkig respecteren. Als wij ons toch eens konden realiseren dat hetzelfde licht straalt in het hart van alle wezens, dan zouden wij de illusie van elk gevoel van afgescheidenheid begrijpen als iets dat zich slechts aan de oppervlakte voordoet. Afgescheidenheid is inderdaad *de waan die de grote ketterij heet* (fragment 1 van *De Stem van de Stilte* van HPB in *Drie Wegen, één Pad*, UTVN, bladzijde 37). Het is de oorzaak van veel kwaad en van de zelfzucht in de wereld. Als 'eenheid' de droom is van alle ware mystici, dan is afgescheidenheid de nachtmerrie. Als de Gouden Eeuw altijd binnenin ons heerst, dan is de Duistere Eeuw steeds rondom ons, geschapen doordat wij niet begrijpen wie of wat wij werkelijk zijn en wat onze relatie is met onze medemens.

De maatschappij heeft zich ontwikkeld op een manier die eerder gebaseerd is op dwang dan op liefde. Leo Tolstoj benadrukte aan het einde van zijn leven vooral dit aspect. Als wij een maatschappij zouden hebben die is gebaseerd op de ware leringen van Jezus, dan zouden wij geen politiemacht, legers en gerechtshoven nodig hebben. Jezus leerde ons om onze vijanden lief te hebben en de personen die ons vervloeken te zegenen. Hoeveel mensen in zogenaamd christelijke landen zouden zelfs maar overwegen om dit te doen? Islamitische en christelijke fundamentalisten lijken de betekenis van liefde te zijn vergeten. Ze lijken liefde te hebben versjacherd om nakomelingen te worden van deze agressieve tijd, waarbij zij de wet van geweld en afgescheidenheid propageren en dwang gebruiken om hun boodschap over te brengen.

Welke van deze twee religies zal de eerste zijn om de wet van liefde te gaan volgen die hun stichters hen zo hebben ingeprent, en op deze manier een voorbeeld voor de wereld te worden van een waarlijk religieus gevoelen? Zoals het nu is volgen beide religies een pad dat lijnrecht staat tegenover datgene wat hun leraren nastreefden. Dit betekent natuurlijk niet dat de grote meerderheid van christenen en moslims ook zo denkt, want velen trachten inderdaad de prachtige voorbeelden van hun leraren na te volgen. Het is echter betreurenswaardig dat juist de minderheid, de fanatici die de subtiliteiten van hun geschriften volkomen verkeerd begrijpen, het meest welbespraakt lijkt, en op de één of andere manier gelooft dat moord op onschuldigen te rechtvaardigen is. Ik weet zeker dat karma in de loop der tijd het evenwicht zal herstellen. Misschien zouden de daders evenzeer beklaagd moeten worden, misschien nog wel meer dan hun slachtoffers, omdat de daders al heel snel

zullen ontdekken dat hun vooruitzichten en verwachtingen van eeuwige beloning in het hiernamaals voor hun daden van wreedheid en moord nooit tot vervulling zullen komen.

Het wordt tijd dat liefde zich in de strijd gooit! Het is het enige dat ons hart kan verzachten en ons als mensheid dichter tot elkaar kan brengen. Wij kunnen filosofische en spirituele leringen bestuderen, en toch geen jota meedogender en liefhebbender zijn. De tijd is voorbij dat wij de luxe kenden dat het bestuderen van spirituele of esoterische leringen alleen onszelf ten goede kwam. De wereld verkeert in een crisis. Alleen liefde kan ons redden van de afgrond waar wij voor staan, zowel individueel als collectief. Een wereld zonder liefde kan geen stand houden, hoe geavanceerd de technologische verworvenheden, of hoe indrukwekkend de religieuze ceremonies ook zijn. Evenmin kan zij overleven op alleen intellectueel begrip van spirituele leringen. Zonder liefde in de meest ware zin zijn wij verloren in de mist van zelfzucht en onwetendheid.

Wat is liefde dan? In de hoogste betekenis is het onze relatie met het allerhoogste. Het is de afspiegeling, in ons allemaal, van de harmonie die ligt in het hart van alle dingen. Het is het universele verlangen naar het goede, naar alles wat zich weldadig kan manifesteren in de mensheid. Het is onze schakel met het goddelijke en met onze medeschepselen. Het is de opperste aantrekkingskracht.

Wij weten allemaal dat liefde op vele manieren tot ons komt. Wij kennen de liefde van ouders voor hun kinderen, van kinderen voor hun ouders, de liefde van vrienden, en de liefde tussen partners zoals man en vrouw. Op het hoogste niveau kan een dergelijke liefde veredelend en prachtig zijn, én het kan een begrenzing inhouden. Zo zou een moeder talloze mensen kunnen laten sterven als dat zou betekenen dat haar kind kon leven, en geliefden zouden een moord begaan ter wille van hun beminde! Er is ook een positief effect, zoals bij de diepe en ware liefde van een stel: hun affectie kan zich uitstrekken en anderen aanraken, ten voordele van de mensheid, en kan zo bijdragen aan de opslag in het pakhuis van zuivere liefde waaruit de weldoeners van de planeet kunnen putten!

Er zijn mensen die ons willen waarschuwen tegen het te veel analyseren van het begrip liefde: liefde is iets wat ervaren moet worden en niet onder een vergrootglas moet worden gelegd. Dat is tot op zekere hoogte waar, maar er zijn natuurlijk ook diepe denkers die het moeilijk vinden om iets te aanvaarden zonder het eerst naar beste weten begrepen te hebben. Als zij eenmaal de wetenschappelijke aard van liefde hebben ontdekt zoals deze wordt uitgedrukt in het hierboven vermelde citaat uit het *Theosofisch Glossarium*, dan zijn zij in staat om het te verbinden met de natuurwetten, door het motto *Zo boven, zo beneden* toe te passen. Dan kunnen zij duidelijk zien dat liefde op ieder niveau een visie is van deze eeuwige harmonie, in verscheidene maten, en dat elk gebrek aan liefde te wijten is aan een vertroebeling van die visie. Liefde is inderdaad aanwezig in alle aspecten van het gemanifesteerde universum en het is het ENIGE dat ons uiteindelijk kan redden.

Hoe verder wij afdrijven van liefde, hoe wreder de maatschappij zal worden en hoe meer wij gedompeld worden in de talloze gruwelen die ons tegenwoordig achtervolgen. Het heeft allemaal te maken met een gebrek aan liefde, en niet eens zozeer met een gebrek aan spiritualiteit. Zo kunnen sommige spirituele mensen soms alleen van zichzelf houden. Het is dus niet noodzakelijkerwijs een gebrek aan spiritualiteit dat de wereld zo duister maakt, maar een gebrek aan liefde. De liefde tot elkaar is het hoogste wat wij op deze planeet kunnen bereiken!

Toen H.P. Blavatsky in *De Sleutel tot de Theosofie* (bladzijde 220-221) gevraagd werd of *gelijkgerechtigdheid en liefde voor allen de hoogste richtlijn* is, antwoordde zij dat er een nog veel hogere liefde is, namelijk *aan anderen meer geven dan aan zichzelf – zelfopoffering*. Natuurlijk zou zelfopoffering onmogelijk zijn zonder liefde! Als geven geen liefde zou bevatten, dan zou het slechts een lege handeling worden die gedachteloos wordt uitgevoerd omdat het in een boek staat of wordt aanbevolen door één of andere autoriteit. Alleen de diepste liefde inspireert iemand tot zelfopoffering; niets anders zal mededogen in het hart doen ontwaken. Hoewel zelfopoffering na liefde dus de volgende stap kan zijn, kan dit alleen door de poort van de liefde bereikt worden:

er is geen andere weg om zelfopoffering betekenisvol en transformerend te laten zijn, op individueel en op wereldniveau.

Liefde is het heldere licht dat in ons hart kan worden ontstoken, opdat het lijden van de wereld verminderd, en de oceaan vol bittere levenservaringen een beetje zoeter gemaakt kan worden. Het is iets dat iedereen die de pijn van de mensheid wil verzachten voortdurend in het hart zou moeten cultiveren. Dat hoeft niet geleerd of toegevoegd te worden: wij hoeven alleen de belemmeringen in onszelf op te heffen zodat het zich kan manifesteren. Al die emoties en die gevoelens die door de mens geschapen worden ontstaan uit de illusie van afgescheidenheid. Ze scheppen een barrière die verhindert dat onze liefde kan uitstralen om de levens van anderen te verlichten. Voor dat doel dienen gevoelens van hartstocht, boosheid, hebzucht en jaloezie geëlimineerd te worden. Dat kan door ons helemaal onder te dompelen in de leringen over, en meditatie op liefde, en door dit vervolgens in ons dagelijks leven in de praktijk te brengen. De Boeddha vertelt ons dat boosheid nooit overstegen kan worden door boosheid; alleen liefde kan boosheid overwinnen. Er vindt momenteel over de gehele wereld een escalatie plaats van geweld, omdat men, geheel ten onrechte, denkt dat het wreken van gewelddadigheden tot een oplossing kan leiden. Dat is de oorzaak van veel ellende in de wereld.

Zoals Jezus ons vertelt moeten wij leren om onze vijanden lief te hebben en de personen die ons vervloeken te zegenen, als wij ook maar een beetje in de buurt willen komen van vrede op aarde. Iemand moet die geweldsspiralen doorbreken, en dat kan bij ieder van ons beginnen. Als wij denken dat onze bijdrage maar zo heel klein is, dan geven wij toe aan een andere ketterij: pessimisme. Vrede moet

ergens beginnen, dus laat zij bij ons beginnen en zij zal groeien. Als de zadjes eenmaal gezaaid zijn zullen ze ontkiemen. Politieke wetgeving bleek vruchteloos, omdat het geen verandering in de menselijke natuur kan bewerkstelligen. Geef dus liefde een kans, omdat liefde ons waarlijk ten goede kan transformeren! Als wij eenmaal de aard van ware liefde beseffen, ontdaan van associaties met sensualiteit en emotionaliteit, dan boren we een krachtbron aan die niet vernietigd kan worden door enige macht in de 'hemel' of op deze aarde. Dan kunnen wij stellig en veilig de fundamenten leggen voor de terugkeer van een Gouden Eeuw die zo dringend nodig is en die alleen opnieuw naar voren kan komen wanneer wij dat werkelijk willen.

Uit: *The Theosophist*, december 2007
Vertaling: Anne Myrthe Iken

TVN-leden die het stoffelijk lichaam hebben afgelegd

Mevrouw M.E. Heijboer-Barbas uit Bergen op 11 juli 2018.
Zij was 90 jaar en lid sinds 1946.

Mevrouw T. Stots-de Booy uit Amersfoort op 13 september 2018.
Zij was 90 jaar en lid sinds 1966.

Mevrouw Mercedes Vila Robusté op 14 oktober 2018.
Lid van Loge Barcelona en weduwe van Rob van Vloten. Zij was 88 jaar.

Moge onze liefde en dankbaarheid hen begeleiden op hun verdere zielereis.